

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Yhdyskuntalautakunta, § 283, 13.12.2022

Yhdyskuntalautakunta, § 93, 05.04.2022

§ 283

Asemakaava nro 8776, Frenckell, II (Tammerkoski) kortteli nro 7 tontti 8 ja kortteli nro 421 tontti 1 sekä puistoalue

TRE:6263/10.02.01/2018

Yhdyskuntalautakunta, 13.12.2022, § 283

Valmistelija / lisätiedot:

Elina Karppinen

Valmistelijan yhteystiedot

Projektiarkkitehti, aluevastaava Iina Laakkonen, puh. 040 806 3080,
etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 1241 626, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Mikko Nurminen, Johtaja

Päätösehdotus

Asemakaavaehdotus nro 8776 (päivätty 25.10.2021 ja tarkistettu 28.03.2022 ja 13.12.2022) hyväksytään ja esitetään kaupunginhallituksen ja edelleen valtuuston hyväksyttäväksi.

Perustelut

Kaupunkiympäristön palvelualue on valmistellut 25.10.2021 päivätyn ja 28.03.2022 ja 13.12.2022 tarkistetun asemakaavamuutoksen nro 8776. Asian hyväksyminen kuuluu kaupunginvaltuuston toimivaltaan. Lisätietoja osoitteessa: <https://www.tampere.fi/cgi-bin/kaava/kaavadoc?8776>

Diaarinumero: TRE:6263/10.02.01/2018

Kaavan laatija: Tampereen kaupunki, kaupunkiympäristön suunnittelu, asemakaavoitus, projektiarkkitehti, aluevastaava Iina Laakkonen. Kaavan valmistelussa on ollut mukana projektijohtaja, arkkitehti Kalle Rautavuori, FCG Finnish Consulting Group Oy

Frenckellin kaavamuutoksessa on tutkittu entisen teollisuuskiinteistön uudiskäytön mahdollistava ratkaisu, joka nostaa kiinteistön vetovoimaa ja huomioi rakennusten ja kaava-alueen historian ja ainutlaatuisen ympäristön. Tampereen kaupunki luopuu Frenckellin kiinteistön omistuksesta realisointiohjelman mukaisesti ja kaupunginvaltuusto päätti Frenckellin kaupasta 16.5.2022 § 78. Kauppa on kaavaehtoinen, ja edellyttää uudet käyttötarkoitukset mahdollistavan asemakaavan.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Linkki päätökseen: <http://intra-tampere.cloudnc.fi/fi-FI/content/267745/25134>

Asemakaavoituksen tavoitteena on muuttaa toiminnan painopiste Tampereen kaupungin virastotalosta Tampereen läntisen keskustan elinvoimaa vahvistavaksi majoitus-, palvelu-, liike-, kulttuuri-, työskentely- ja tapahtumapalvelujen keskittymäksi.

Asemakaavaehdotus oli nähtävillä 7.4. – 9.5.2022.

Kaavaehdotuksesta saatiin 5 lausuntoa; Pirkanmaan ELY-keskus, Kainuun ELY-keskus, Pirkanmaan liitto, Sähkölaitos sekä Pirkanmaan maakuntamuseo.

Pirkanmaan ELY-keskus näkee positiivisena keskustaa elävöittävien toimintojen sijoittamisen hyvin saavutettavalle sijainnille. ELY-keskus kiinnitti huomiota toimintojen ja kulttuuriympäristön tavoitteiden yhteensovittamiseen ja näkee kulttuuriympäristön arvojen vaalimisen ja kiinteistön kehittämisen välillä ristiriidan, joka liittyy koskenvarren rakennusten ullakkokerrosten käyttöönottoon ja kattoikkunaratkaisuihin. ELY-keskus pitää esitettyä nauhaikkunan ja kaari-ikkunoiden yhdistelmää parannuksena aiempiin versioihin nähden, mutta haluaa ratkaisuvaihtoehtoja tutkittavan edelleen. ELY-keskus edellyttää kaavan ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelun järjestämistä ja on valmis jatkamaan myös työneuvotteluja asemakaavan osalta.

Kainuun ELY-keskus, Patoturvallisuusviranomaisen, näkee puutteena, että kaavaselostuksen kohdassa "1.1.3 Rakennettu ympäristö" ei ole mainittu kaavamuuosaluueella sijaitsevia patoturvallisuuslain (494/2009) tarkoittamia 11 §:n mukaisia luokan 1. patorakenteita, joiksi kaava-alueelle osittain sijoittuvat Keskiputouksen voimalaitoksen padot kaikkine rakennelmineen ja laitteineen on luokiteltu. Padon yhteydessä sijaitsevan Tammerkosken ylittävän jalankulku- ja pyöräilyreitit eli Valssipadonraitin leventäminen tai kulkuyhteyksiin liittyvät rakenteet eivät saa vaarantaa patoturvallisuutta ja tätä voitaneen tarvittaessa ohjata myös kaavamääräyksiin, ja patorakenteisiin liittyvät suunnitelmat on toimitettava patoturvallisuusviranomaiselle hyvissä ajoin ennen rakentamistöiden aloittamista. Vaatimus koskee myös muuta mahdollista rakentamista, mikäli sillä voi olla vaikutusta patoturvallisuuteen. Edellä mainitut toimenpiteet voivat olla patoturvallisuuslain 22 §:n tarkoittamia padon rakenteisiin merkittävästi vaikuttavia tai patoturvallisuuden kannalta merkittäviä muutos- ja korjaustöitä. Tällaisissa suunnitelmassa on esitettävä, miten lain mukaiset patoturvallisuusvaatimukset on otettu huomioon (patoturvallisuuslaki 8 §).

Pirkanmaan maakuntamuseo totesi lausunnossaan että Frenckellin alueen asemakaavanmuutoksen suunnittelu on kiitettävästi perustunut rakennusten ja alueen kulttuurihistoriallisten ja kaupunkikuvallisten arvojen vaalimiseen. Kaavan sallima täydennysrakentaminen ja suojeltujen tehdasrakennusten julkisivumuutokset ovat pääosin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

maltillisia ja rakennusten ominaispiirteitä tukevia, mikä on myös kaavan tavoitteiden mukaista. Valtakunnallisesti merkittävän Tammerkosken teollisuusmaiseman ja Frenckellin 1900-luvun alun eheänä säilyneiden jugendasuisten entisten teollisuusrakennusten keskeiset arvot vaikuttavat säilyvän hyvin. Valmisteluvaiheessa maakuntamuseon esiin nostamat nykytilan, havainneaineiston ja kaavamerkintöjen väliset ristiriitaisuudet on korjattu asianmukaisesti ja katon korotuksen salliva määräys on poistettu. Pirkanmaan maakuntamuseolla ei ole kaavaehdotuksesta huomautettavaa rakennetun ympäristön, maiseman tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Pirkanmaan liitto totesi aineistoon tutustumisen jälkeen, että ei katso aiheelliseksi antaa virallista lausuntoa nyt nähtäville asetetusta kaava-aineistosta. Kaavan valmistelussa on otettu huomioon liiton aikaisemmin kaavatyöstä antama palaute.

Sähkölaitos viittaa ELY-keskuksen lausuntoon valmisteluaineistosta ja toteaa, että padon läheisyydessä tapahtuva ja siten patoturvallisuuteen mahdollisesti vaikuttava rakentaminen on huomioitava ja neuvoteltava padon omistajan kanssa ja huolehdittava, että patoturvallisuus huomioidaan rakennustyön aikana. Rakentajan on omalla kustannuksellaan suunniteltava ja varmistettava, että työt voidaan tehdä turvallisesti mm. patorakenteiden kannalta (esim. värähtelymittausten järjestäminen).

Muutokset kaavaan lausuntojen perustella:

Pirkanmaan ELY-keskuksen palautteen perusteella järjestettiin viranomaisneuvottelu sekä työpalaveri kattoikkunoihin liittyen ELYn ja museon kanssa. Neuvotteluissa on suunnitelmien kehittyttyä todettu, että ullakon käyttöönotto ja uusien kattoikkunoiden rakentaminen on mahdollista. Asemakaavakartalla on useita suojelumääräyksiä ja rakentamista ohjaavia määräyksiä. Kattoikkunoihin liittyviä määräyksiä täsmennettiin lausuntojen ja neuvottelujen perusteella ja kattoikkunoiden rakentamista ohjataan yleismääräyksellä arvot tunnistavaan ja sovittavaan rakennustapaan. Toteutusta ohjaa museoviranomainen.

Kainuun ELY-keskuksen, Patoturvallisuusviranomaisen lausunnon perustella kaavaselostukseen lisättiin kaava-alueella olevat Patoturvallisuuslain (494/2009) tarkoittamat patorakenteet kohtaan "1.1.3 Rakennettu ympäristö". Kaavakartan yleismääräystä täsmennettiin patoturvallisuuden ja vahingon vaara-alueen huomioimisesta.

Asemakaavan toteuttaminen

Kaavaa voidaan lähteä toteuttamaan heti sen saatua lainvoiman.

Pihan ja kulkuyhteyksien rasitesopimukset ja mahdolliset muut toteuttamiseen liittyvät yhteisjärjestelyt laaditaan asemakaavan perusteella toteutettavan hankkeen rakennusluvan ja kiinteistönmuodostustoimituksien yhteydessä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tiedoksi

Yhdyskuntalautakunnan päätös: Pirkanmaan Ely-keskus, Kainuun Ely-keskus, Pirkanmaan liitto, Sähkölaitos, Pirkanmaan maakuntamuseo, Kiinteistöt, tilat ja asuntopoliittikka -palveluryhmä, Virpi Ekholm, Ari Kilpi, Elina Karppinen, Sirpa Lehtonen, Jaana Huttunen, toimitusjohtaja Marko Kuusisto/Meijou, myynti- ja hankejohtaja Johanna Partanen/Meijou; Kaupunginvaltuuston päätös: Pirkanmaan Ely-keskus, Kainuun Ely-keskus, Pirkanmaan liitto, Sähkölaitos, Pirkanmaan maakuntamuseo, Kiinteistöt, tilat ja asuntopoliittikka -palveluryhmä, Virpi Ekholm, Ari Kilpi, Elina Karppinen, Sirpa Lehtonen, Jaana Huttunen, toimitusjohtaja Marko Kuusisto/Meijou, myynti- ja hankejohtaja Johanna Partanen/Meijou

Liitteet

- 1 Liite Yla 13.12.2022 Asemakaava
- 2 Liite Yla 13.12.2022 Asemakaavan seurantalomake
- 3 Liite Yla 13.12.2022 Lausunnot ja kaupungin vastine
- 4 Liite Yla 13.12.2022 Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelun muistio
- 5 Liite Yla 13.12.2022 Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelun muistio
- 6 Liite Yla 13.12.2022 Asemakaavan selostus

Oheismateriaali

- 1 Oheismateriaali Yla 13.12.2022 Viitesuunnitelma
  - 2 Oheismateriaali Yla 13.12.2022 Havainnekuva
  - 3 Oheismateriaali Yla 13.12.2022 Havainnekuva sisäpihalta
  - 4 Oheismateriaali Yla 13.12.2022 Frenckellin kuntotutkimus 2021
  - 5 Oheismateriaali Yla 13.12.2022 Frenckellin rakennushistoriallinen selvitys
  - 6 Oheismateriaali Yla 13.12.2022 Frenckellin konttorin RHS
  - 7 Oheismateriaali Yla 13.12.2022 Arkeologinen inventointi
  - 8 Oheismateriaali Yla 13.12.2022 Puistohistoriallinen selvitys
  - 9 Oheismateriaali Yla 13.12.2022 Meluselvitys
  - 10 Oheismateriaali Yla 13.12.2022 Hulevesiselvitys
  - 11 Oheismateriaali Yla 13.12.2022 3D-kuvat
  - 12 Oheismateriaali Yla 13.12.2022 Valmisteluvaiheen palaute ja vastineraportti
  - 13 Oheismateriaali Yla 13.12.2022 Aloitusvaiheen palaute
-

Yhdyskuntalautakunta, 05.04.2022, § 93

Valmistelijat / lisätiedot:
Elina Karppinen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Mikko Nurminen, Johtaja

Päätösehdotus oli

Asemakaavaehdotus nro 8776 (päivätty 25.10.2021 ja tarkistettu 28.03.2022) hyväksytään asetettavaksi nähtäville. Asemakaavaehdotus

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

esitetään nähtävilläolon jälkeen kaupunginhallituksen ja edelleen valtuuston hyväksyttäväksi edellyttäen, että kaavan toteuttamiseen liittyvät sopimukset on hyväksytty.

Perustelut

Kaupunkiympäristön palvelualue on valmistellut 25.10.2021 päivätyn ja 28.03.2022 tarkistetun asemakaavamuutoksen nro 8776. Asian hyväksyminen kuuluu kaupunginvaltuuston toimivaltaan.

Lisätietoja osoitteessa: <https://www.tampere.fi/cgi-bin/kaava/kaavadoc?8776>

Diaarinumero: TRE:6263/10.02.01/2018

Kaavan laatija: Tampereen kaupunki, kaupunkiympäristön suunnittelu, asemakaavoitus, projektiarkkitehti, aluevastaava Iina Laakkonen, kaavan valmistelussa on ollut mukana projektijohtaja, arkkitehti, Kalle Rautavuori, FCG Finnish Consulting Group Oy

Frenckellin kaavamuutoksessa on tutkittu Frenckellin uudiskäytön mahdollistava ratkaisu, joka nostaa kiinteistön vetovoimaa ja huomioi kiinteistön ja kaava-alueen historian ja ainutlaatuisen ympäristön. Tampereen kaupunki on luopumassa Frenckellin kiinteistön omistuksesta realisointiohjelman mukaisesti ja tavoitteena on rakennuksen myynti, mikä edellyttää uudet käyttötarkoitukset mahdollistavan asemakaavan. Asemakaavoituksen tavoitteena on muuttaa toiminnan painopiste Tampereen kaupungin virastotalosta Tampereen läntisen keskustan elinvoimaa vahvistavaksi majoitus-, palvelu-, liike-, kulttuuri-, työskentely- ja tapahtumapalvelujen keskittymäksi.

Frenckellin kiinteistön kehittäminen mahdollistaa alueen elinvoiman vahvistamisen mm. parantamalla alueen iltapäivän palvelutarjontaa. Hotellivieraat lisäävät ostovoimaa, millä on positiivisia vaikutuksia yritystoimintaan alueella. Kaava-alueella kehitetään Frenckellin rakennuksen ja konttorirakennuksen osalta keskustatoimintojen korttelialueena, jolle saadaan sijoittaa kulttuuriympäristöön soveltuvaa liike-, toimisto-, majoitus-, tuotanto- ja palvelutiloja sekä kulttuuri- ja harrastustoimintaa palvelevaa yksityistä ja julkista tilaa. Frenckellinpuisto ja Kustaa III:n aukio säilyvät puistoalueena ja alue osoitetaan historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittäväksi puistoksi. Puiston kehittämisessä tulee ottaa huomioon alueen sijainti, maisemallinen merkitys ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen.

Kulttuurihistoriallisten ja kaupunkikuvallisten arvojen turvaaminen

Kaavaratkaisu turvaa kulttuurihistoriallisten ja kaupunkikuvallisten arvojen säilymistä sekä parantaa kulkuyhteyksiä alueelle ja sen läpi. Suunnittelualue on osa Tammerkosken kansallismaisemaa ja valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009) Tammerkosken teollisuusmaisemaa. Tontilla 7-8 sijaitsee nyt kaupungin virastokäytössä oleva Frenckellin historiallinen tehdaskokonaisuus 1900-luvun alusta. Tontilla 421-1 on 1800-luvun

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

puolella välissä rakennettu konttori- ja asuinrakennus, joka on nykyisin toimistokäytössä. Lisäksi Kirjastonpuistossa on paperitehtaan vanha pannuhuonerakennus 1900-luvun alusta sekä vuonna 1870 rakennettu savupiippu. Pannuhuone toimii nykyisin konsertti- ja tapahtumatilana. Voimassa olevan asemakaavan mukaisesti kaikki kaava-alueen rakennukset osoitetaan suojelluiksi rakennuksiksi. Asemakaavan suojelumerkintöjä on täsmennetty ja tarkistettu korttelin käyttötarkoituksen muuttumisen myötä ja mahdollistettu mm. ullakoiden käyttöönotto. Myös puistoalueiden käyttötarkoituserkintää on tarkistettu maisemallisten ja kulttuurihistoriallisten arvojen turvaamiseksi. Suunnittelualueella sijaitsee myös Frenckellin paperitehtaan muinaisjäännösalue, joka on huomioitu asemakaavamuutoksessa.

Seudullisen pyöräilyn laatukäytävän kehitys Kirjastonpuiston ja Frenckellin läpi

Kaava-alueeseen liittyvä Kirjastonpuisto kuuluu Tammerkosen kansallismaisemaan, ja alueen kehitys alkoi Tampereen ensimmäisen kirkon ympärille tehdyistä lehtipuuistutuksista 1830-luvulla. Nykyinen puiston muoto on perua 1920-luvulta, jolloin alue siirtyi kaupungin omistukseen ja viheralue ulotettiin kosken rantaan asti. Puistoalueella on seudullinen pyöräilyn pääreitti, joka kulkee Frenckellin läpi puhkaistun tunnelin kautta luoden kulkuyhteyden kosken yli patosillan pitkin. Reitti on nykyisillä käyttäjämäärillä todella ruuhkainen. Kaavamuutos mahdollistaa patosillan sekä Frenckellin läpi kulkevan aukon ja kulkuyhteyden leventämisen myös puistossa, jolloin pyöräilylle ja jalankululle saadaan lisää tilaa. Pyöräilyn ja jalankulun yhteyksien kehittäminen on kaavatyössä tutkittu puiston kulttuuriympäristöarvoja vaarantamatta, ja Frenckellin puiston vanhoja puita ei tarvitse poistaa.

Asemakaavaprosessin vaiheet

Frenckellin asemakaavamuutos on vuoden 2019 kaavoitusohjelman kohde vuodelle 2021.

Aloitusvaihe

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma kuulutettiin nähtäville 2. – 23.5.2019 sekä lähetettiin tiedoksi osallisille. Yleisötilaisuus, jossa asemakaavahanketta esiteltiin, järjestettiin 16.5.2019 Frenckellin auditoriossa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin 3 viranomaiskommenttia, mielipiteitä ei jätetty yhtään.

Pirkanmaan maakuntamuseo totesi lausunnossaan, että rakennetun ympäristön osalta osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitettyjen selvitysten valmistuttua alueen selvitykset ovat riittäviä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan on kirjattu asianmukaisesti arkeologista kulttuuriperintöä koskeva tutkimustarve. Maakuntamuseo toivoi lausunnossa, että kaavoituksessa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, etteivät kaavan tavoitteissa olevat alueen kulkuyhteyksien parantaminen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

sekä kulttuurihistoriallisten ja kaupunkikuvallisten arvojen säilymisen turvaaminen ole ristiriidassa keskenään. Pirkanmaan pelastuslaitos huomautti lausunnossaan, että kaava-alueen lähivaikutusalueella sijaitsee Tammerkosken Yläkosken voimalaitosten patorakenteita. Rakenteet ovat patoturvallisuuslain mukaisesti luokiteltu luokkaan 1. Kaavoituksessa on huomioitava patorakenteiden aiheuttama riski ja mahdolliset rajoitteet. Pirkanmaan liitto totesi lausunnossaan, etteivät anna lausuntoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Valmisteluvaihe

Asemakaavan valmisteluaineisto – tarkastettu osallistumis- ja arviointisuunnitelma, kaavaluonnos, siihen liittyvä havainnekuva, selostus, viitesuunnitelma ja selvitysaineistoa – kuulutettiin nähtäville 28.10.-18.11.2021. Kaavahanketta ja valmisteluaineistoa esiteltiin yleisötilaisuudessa 4.11.2021 Frenckellin sisäpihalla. Valmisteluaineistosta saatiin yhdeksän viranomaislausuntoa ja kolme osallisten mielipidettä. Vastineraportti on asemakaavan liiteaineistona. Viranomaisten kanssa pidettiin työneuvottelu ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamista 28.1.2022.

Ehdotusvaihe

Asemakaavaa on tarkistettu mm. kaavan valmisteluvaiheesta saadun palautteen perusteella ja tarkennetun suunnittelun myötä kaavaehdotukseksi. Asemakaavaehdotus ja siihen liittyvä aineisto kuulutetaan nähtäville.

Asemakaavan toteuttaminen

Kaavaa voidaan lähteä toteuttamaan heti sen saatua lainvoiman.

Lausunnot

Pirkanmaan Ely-keskus, Kainuun Ely-keskus, Pirkanmaan Liitto,
Pirkanmaan maakuntamuso, Pelastuslaitos

Tiedoksi

Virpi Ekholm, Ari Kilpi, Sirpa Lehtonen, Jaana Huttunen, toimitusjohtaja
Marko Kuusisto/Meijou, myynti- ja hankejohtaja Johanna Partanen
/Meijou

Liitteet

- 1 Liite YLa 5.4.2022 Asemakaava
- 2 Liite Yla 5.4.2022 Asemakaavan selostus
- 3 Liite Yla 5.4.2022 Asemakaavan seurantalomake
- 4 Liite Yla 5.4.2022 Palaute ja vastineraportti
- 5 Liite Yla 5.4.2022 Viranomaisneuvottelun muistio

Oheismateriaali

- 1 Oheismateriaali Yla 5.4.2022 Meluselvitys
- 2 Oheismateriaali Yla 5.4.2022 Viitesuunnitelma
- 3 Oheismateriaali Yla 5.4.2022 Pihahavainnekuva

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

4 Oheismateriaali Yla 13.12.2022 Oas tark.

5 Oheismateriaali Yla 5.4.2022 3D-kuvat

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 16.12.2022 kaupungin internetsivuille
www.tampere.fi

Päätös on lähetetty sähköpostilla 15.12.2022

Tampere
15.12.2022

Jonna Koivumäki
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§283

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)